برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibooook.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۳
فصل اول: مفهوم و اوصاف چک ۱۵
مفهوم سند تجاری ۱۷
تعریف چک ۱۷
اوصاف چک ۱۸
تحولات ظاهری چک ۲۰
تعهّد پایه و تعهّد براتی در چک ۲۲
فصل دوم: صدور چک ۲۳
دریافت دسته‌چک از بانک ۲۵
اعتبارسنجی برای دادن دسته‌چک ۲۵
جرم مبادرت به دریافت دسته چک غیر متناسب با اوضاع مالی و اعتباری (تبصره ۳ ماده ۶ ق.ص.چ) ۲۶
قرارداد صدور چک ۲۷
متعهّدله و متعهّدین چک ۲۸
شرایط صحّت صدور چک ۲۸
اهلیت لازم برای صدور، ظهرنویسی، ضمانت ۲۸
شرایط شکلی چک ۲۹
مؤلّفه‌های ظاهری چک ۳۰
ضمانت اجرای شرایط شکلی چک ۳۰
امضا و مهر در چک ۳۷
دارندهٔ چک ۳۸
تفاوت صدور چک در وجه شخص معیّن و به حواله‌کرد شخص معیّن ۴۰
صدور چک در وجه یک حساب بانکی ۵۲
محالٌ‌علیه چک ۵۳
مبلغ چک ۵۷
تعدّد مبلغ ۵۸
محل چک ۵۹

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibooook.ir

تاریخ صدور چک ۶۱
تعدّد تاریخ در چک ۶۲
سررسید چک ۶۳
تعدّد سررسید ۶۴
مکان صدور چک ۶۴
مکان تأدیهٔ وجه چک ۶۵
جهت صدور چک ۶۵
دستور پرداخت در چک‌های مشروط و تضمینی ۶۷
انتقال چک مشروط یا تضمینی ۸۰
زبان تنظیم چک ۸۱
تنظیم چک روی فرم‌های چاپی مخصوص ۸۱
نیابت در صدور چک ۸۲
حدود مسئولیت نماینده در صدور چک ۸۲
سامانه الکترونیکی صیّاد ۸۸
فصل سوم: اقسام چک ۹۹
اقسام چک ۱۰۱
اثر اصلی چک ۱۰۳
مالکیت مبلغ چک‌های تأیید شده ۱۰۶
چک تضمین شدهٔ بانک ملی ۱۰۶
احکام خاص چک‌های تضمین شده ۱۰۷
چک الکترونیکی (تبصرهٔ مادهٔ ۱ ق.ص.چ) ۱۰۸
چک موردی ۱۰۹
فصل چهارم: ظهرنویسی و ضمانت (م ۲۴۵ تا ۲۴۸ ق.ت) ۱۱۱
ظهرنویسی ۱۱۳
اقسام ظهرنویسی ۱۱۳
اوصاف ظهرنویسی برای انتقال ۱۱۶
تاریخ و سلسلهٔ ظهرنویسی ۱۲۳
روش‌های مختلف انتقال چک ۱۲۷
تفاوت ظهرنویسی سند تجاری و انتقال طلب مدنی ۱۲۹
تغییر مندرجات چک در ظهرنویسی ۱۳۲
تغییر مبلغ در ظهرنویسی ۱۳۳
نیابت در ظهرنویسی چک ۱۳۴
اوصاف ظهرنویسی جهت وکالت ۱۳۵
ضمانت ۱۳۸

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibook.ir

اوصاف ضمانت ۱۳۸
شیوهٔ ضمانت ۱۴۲
تعدّد ضامن ۱۶۱
فصل پنجم: مزایای چک (م ۲۴۹ و ۲۹۲ ق.ت) ۱۶۳
مزایای مشترک اسناد تجاری ۱۶۵
اصل مسئولیت تضامنی ۱۶۵
تفاوت مسئولیت نسبی و مسئولیت تضامنی ۱۶۶
استثنائات مسئولیت تضامنی ۱۶۷
اصل غیرقابل استناد بودن ایرادات (اصل عدم استماع ایرادات) ۱۶۹
اصل غیرقابل استناد بودن ایرادات در قانون ۱۷۰
موارد عدم اِعمال اصل غیر قابل استناد بودن ایرادات ۱۷۱
سرایت یا عدم سرایت ایرادات قابل استناد به ضامن ۱۸۴
وصف تنجیزی اسناد تجاری ۲۰۰
صدور چک به صورت مشروط یا بابت تضمین ۲۰۰
اصل استقلال امضائات ۲۰۳
اصل دلالت بر مدیونیت ۲۰۷
صدور قرار تأمین خواسته بدون ایداع خسارت احتمالی ۲۱۳
مزایای چک نسبت به دیگر اسناد تجاری ۲۱۸
فصل ششم: تأدیه وجه چک (م ۲۴۹ تا ۲۶۹ و ۳۱۸ و ۳۱۹ ق.ت) ۲۲۱
شیوهٔ پرداخت وجه چک توسّط بانک ۲۲۳
تکالیف بانک نسبت به چک پرداخت‌نشدنی ۲۲۳
گواهی عدم پرداخت ۲۲۴
قواعد تأدیهٔ وجه چک ۲۳۲
درج شرط عدم مسئولیت برای پرداخت ۲۳۳
نوع پولی که در پرداخت چک باید تأدیه شود ۲۳۴
پرداخت قبل یا بعد از سررسید ۲۳۴
حقوق و وظایف ظهرنویس ۲۳۵
مهلت ظهرنویس برای طرح دعوی (م ۲۸۸ ق.ت) ۲۳۵
حقوق و وظایف ضامن سند تجاری ۲۳۶
تأدیهٔ بخشی از مبلغ چک ۲۳۶
تکلیف چک در صورت کسر موجودی حساب ۲۳۷
پرداخت بخشی از وجه چک توسّط بانک محال‌علیه (م ۵ ق.ص.چ) ۲۳۷
اعطای مهلت از سوی دادگاه به متعهّد اسناد تجاری ۲۳۸
پرداخت وجه چک در فرض ورشکستگی بعضی از مسئولین ۲۳۹

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibook.ir

تأدیهٔ وجه در صورت مفقود شدن چک ۲۴۰
مرور زمان طرح دعوی در اسناد تجاری (م ۳۱۸ و ۳۱۹ ق.ت) ۲۴۳
طریقه دستور عدم پرداخت وجه چک (م ۱۴ ق.ص.چ) ۲۴۶
شکایت کیفری بابت دستور بلاجهت عدم پرداخت وجه چک (م ۱۴ ق.ص.چ) ۲۵۰
صُوَر متصوّره در خصوص دستور عدم پرداخت وجه چک ۲۵۲
سوء اثر ناشی از صدور چک پرداخت نشدنی یا کسری موجودی چک ۲۵۷
شیوهٔ مسدودی حساب‌ها ۲۵۸
رفع سوء اثر ۲۶۲
تأدیهٔ چک به وسیلهٔ شخص ثالث ۲۶۵
اوصاف تأدیهٔ چک به وسیلهٔ شخص ثالث ۲۶۵
جایگاه قوانین خارجی در تعهّدات ناظر به چک ۲۶۷
جایگاه قوانین خارجی در اهلیت لازم برای تعهّدات ناظر به چک ۲۶۸
فصل هفتم: وصول وجه چک (م ۵۸۸ تا ۵۹۱ ق.ت) ۲۷۱
طُرُق وصول وجه چک ۲۷۳
دارندهٔ چک ۲۷۳
اقامهٔ دعوای حقوقی ۲۷۳
وظایف دارندهٔ چک ۲۷۴
جایگزینی گواهی عدم پرداخت نسبت به واخواست ۲۷۶
بررسی حدود مسئولیت مسئولین چک ۲۷۷
دریافت وجه چک از ظهرنویس علیرغم عدم انجام وظایف قانونی ۲۸۷
انتقال چک بعد از دریافت گواهی عدم پرداخت ۲۸۷
مطالبهٔ خسارات توسّط دارندهٔ چک ۲۸۹
مسئولین پرداخت خسارت تأخیر تأدیه ۲۹۰
مبدأ خسارت تأخیر تأدیه ۲۹۳
میزان خسارت تأخیر تأدیه ۲۹۶
دادگاه صالح برای طرح دعوای حقوقی مطالبهٔ وجه چک ۳۱۰
صدور اجراییه ثبتی ۳۱۹
متعهّدین اجراییه ثبتی ۳۱۹
احکام وصول وجه چک از طریق ادارهٔ ثبت ۳۱۹
صدور اجراییهٔ ثبتی برای چک‌های مشروط یا تضمینی ۳۲۳
ادارهٔ ثبت صالح برای اجرای چک (م ۱۸۳ آ.ا.م.ا.ر.ل) ۳۲۶
صدور اجراییهٔ فوری قضایی برای وصول وجه چک ۳۳۵
دادخواست ابطال اجرائیه ۳۳۶
مقایسهٔ وصول وجه چک از طریق اجراییه ثبتی و اجراییهٔ فوری قضایی ۳۴۰

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibook.ir

عناوین مجرمانه در حوزهٔ صدور چک ۳۵۳
طرح شکایت کیفری بابت صدور چک پرداخت‌نشدنی ۳۵۳
جهات طرح شکایت کیفری ۳۵۴
چک‌های قابل شکایت کیفری ۳۵۶
شاکی در طرح شکایت ۳۵۷
شکایت کیفری در صورت فوت دارندهٔ چک ۳۵۸
مشتکی‌عنه در شکایت صدور چک پرداخت نشدنی ۳۵۹
وظایف دارندهٔ چک برای طرح شکایت کیفری ۳۶۲
چک‌های فاقد وصف کیفری ۳۶۶
مواردی که چک بلامحل قابل تعقیب جزایی نیست ۳۷۷
مجازات جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۷۸
تعدّد جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۸۰
صدور چک از حساب مسدود (م ۱۰ ق.ص.چ) ۳۸۱
تعلیق مجازات جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۸۴
قرارهای تأمین کیفری در جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۸۴
دادسرای صالح برای طرح شکایت کیفری در خصوص چک پرداخت نشدنی ۳۸۵
صلاحیت محلی برای رسیدگی به شکایت کیفری درخصوص چک‌های صادره توسّط خارجیان یا در خارج از کشور ۳۸۵
شروع به جرایم صدور چک پرداخت نشدنی، صدور چک از حساب مسدود و دستور بلاجهت عدم پرداخت وجه چک ۳۸۶
زمان وقوع جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۸۶
مطالبهٔ وجه چک به تبع رسیدگی به شکایت چک پرداخت نشدنی ۳۸۶
جنبهٔ خصوصی جرم صدور چک پرداخت نشدنی ۳۸۸
منابع ۳۹۹

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibooook.ir

مفهوم سند تجاری

اسناد تجاری در حقوق تجارت در دو معنی کاربرد دارد:

۱. **سند تجاری به معنای عام:** منظور هر سندی است که در مبادلات تجاری، یعنی مبادلات ناشی از اعمال تجاری به کار می‌رود؛ مانند برات، سفته، قبض رسید انبار عمومی (قبض انبار)، اعتبارات اسنادی[۱](LC)[۲]چک، اوراق سهام، اوراق مشارکت، ضمانت‌نامه بانکی، سیاهه تجارتی، بارنامه و...

۲. **سند تجاری به معنای خاص (اسناد براتی):** منظور اسناد تجاری جانشین پول است که معرّف حق دینی حال یا با وعده کوتاه‌مدت هستند. سه سند چک، سفته و برات از مصادیق بارز اسناد تجاری به معنای خاص است که به دلیل کاربرد بسیار آنها در معاملات تجاری و نقش گسترده‌ای که در سرعت مبادلات تجاری ایفاء می‌کنند، واجد نظام حقوقی خاصی هستند.

تعریف چک

یکی از اسناد تجاری به معنای خاص کلمه است. درواقع، نوشته‌ای (سندی) است که به موجب آن، شخصی به نام صادرکنندهٔ چک، وجوه یا اعتباری[۳]را که نزد شخص دیگری به نام محال‌ٌعلیه دارد، کلاً یا بعضاً به شخص دیگری (دارندهٔ چک یا محال‌ٌله) واگذار می‌کند یا آنکه خودش شخصاً آن را دریافت می‌کند. به عنوان مثال، شخصی مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان در حساب بانکی خود سپرده است و چکی به مبلغ ۱۰ میلیون تومان صادر می‌کند و به شخص دیگر می‌دهد تا دارندهٔ چک، وجه چک را از بانک دریافت کند یا چکی به مبلغ ۲۰ میلیون تومان به نام خود صادر می‌کند تا مبلغ مزبور را از بانک (محال‌ٌ علیه) دریافت کند. (م ۳۱۰

---

۱ اعتبار اسنادی یک وسیله پرداخت در مبادلات بین‌المللی و یکی از خدماتی است که به موجب آن (بانک گشایش کننده اعتبار) بنا به درخواست مشتری (متقاضی اعتبار) موظف می‌شود به منظور خرید یا سفارش کالا یا خدمات، در مقابل اسناد مقرّر و مطابق با شرایط اعتبار، مبلغی را به شخص ثالث (ذی‌نفع اعتبار) یا به حواله‌کرد او بپردازد یا به بانک دیگر، اجازه پرداخت آن مبلغ را بدهد.

۲ Letter of Credit

۳ در مادهٔ ۳۱۰ ق.ت. صرفاً از استرداد یا در اختیار گذاشتن وجوه برای تعریف چک سخن گفته شده است؛ امّا باید «اعتبار» را نیز به آن افزود.

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digiboook.ir

ماده دو قانون مذکور قرار عدم استماع دعوای خواهان بدوی را صادر و اعلام می نماید. این رأی به استناد ماده ۳۶۵ قانون مارالذکر قطعی است.

رئیس شعبه ۱۷ دادگاه تجدیدنظر استان تهران- جان بزرگی

مستشار دادگاه- زمانی

مبلغ چک

۱. نوع پول از شرایط صحّت چک نیست؛ بنابراین ممکن است وجه رایج یا ارز خارجی به‌عنوان مبلغ درج شود.[۱]

۲. اگر نوع پولی که در چک درج شده، با نوع پولی که حساب جاری بر مبنای آن افتتاح شده، یکسان نباشد، بانک از پرداخت وجه خودداری می‌کند.

۳. در حالت فوق، گرچه بانک از پرداخت وجه چک امتناع می‌کند؛ امّا چنین چکی همچنان یک سند تجاری است؛ بنابراین:

دارندهٔ این چک می‌تواند به نحو تضامنی علیه همهٔ مسئولین طرح دعوی کند.

در صورت اجتماع شرایط مسئولیت کیفری، دارندهٔ این چک می‌تواند به دلیل پرداخت نشدن وجه چک، شکایت کیفری طرح کند.

۴. مبلغ چک باید مقطوع و مشخّص باشد و درج آن به صورت «مبلغ معادل» امکان‌پذیر نیست. به عنوان مثال اگر در چک از عبارت «معادل مبلغ یک عدد سکه طلا» درج شود، سند تجاری محسوب نمی‌شود و صرفاً یک سند تعهّدآور مدنی است.

۵. درج مبلغ به تومان بلا اشکال است زیرا هرچند ریال وجه رایج کشور است، امّا تومان نیز واحد متعارف شمارش پول می باشد و هیچ گونه جهل و تردیدی درباره آن وجود ندارد.

۶. در برات و سفته این الزام قانونی وجود دارد که مبلغ باید به حروف نوشته شود. (م ۲۲۵ و ۳۰۸ ق.ت) امّا اگر مبلغ به عدد نوشته شود، قانون‌گذار ضمانت اجرای خاصی مقرّر نکرده است؛ بنابراین صرف درج مبلغ با عدد، خللی به اعتبار سند وارد نمی‌کند و سند مزبور همچنان یک سند تجاری است.[۲] در چک الزام قانونی مبنی بر درج مبلغ با حروف در قانون وجود ندارد؛ امّا طبق عرف تجاری و وحدت ملاک می‌توان نتیجه گرفت که در چک نیز مبلغ باید با تمام حروف درج شود. عرف تجاری و رویه عملی بانک‌ها در این

---

۱ در نظر ادارهٔ حقوقی قوهٔ قضائیه به شماره ۷/۱۴۰۰/۱۹۸۸ مورّخ ۱۴۰۰/۳/۹ نیز در این خصوص آمده است که: «صدور سفته و حکم به پرداخت نوع ارز مندرج در آن با رعایت مقرّرات ارزی کشور، بلامانع است.»

۲ در تأیید این نظر ر.ک: اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت (برات، سفته،...)، ص ۳۹. البته طبق مادهٔ ۲۲۶ و با استفاده از وحدت ملاک موجود می‌توان بیان داشت که در صورت درج مبلغ با عدد و عدم ذکر مبلغ با حروف، برات یا سفته مزبور سند تجاری محسوب نمی‌شود و صرفاً به موجب مقرّرات مدنی الزام‌آور است.

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digiboook.ir

➢ **سؤال: آیا می‌توان چکی را در سامانهٔ صیّاد در وجه بیش از یک نفر صادر کرد؟**

o **جواب:** بله، در این صورت در سامانهٔ فعلی صیّاد اگر یکی از آنها نیز چک را تأیید و قبول کند، صدور چک کامل می‌شود؛ اما برای انتقال چنین چکی باید همهٔ دارندگان، چک را در سامانه مورد انتقال قرار دهند تا انتقال تجاری صورت پذیرد و انتقال سهم یکی از ایشان در سامانه مقدور نیست.

➢ **سؤال: در صورت مغایرت مندرجات چک و سامانهٔ صیّاد، تکلیف بانک و دارندهٔ چک چیست؟**

o **جواب:** بانک، مندرجات سامانهٔ صیّاد را ملاک قرار می‌دهد. بنابراین باید مطابق با مبلغ مندرج در سامانه و تاریخ مندرج در سامانه وجه چک را بپردازد. اگر مبلغ روی چک از مبلغ مندرج در سامانه بیشتر باشد و دارندهٔ چک مدّعی آن مبلغ بیشتر باشد یا سررسید مندرج در چک از سررسید مندرج در سامانه زودتر باشد و دارندهٔ چک مدّعی آن سررسید زودتر باشد باید ادّعای خود را با طرح دعوی در دادگاه اثبات نماید.

➢ **سؤال: در صورت وجود خط خوردگی بر روی چک تکلیف چیست؟**

o **جواب:** همان مندرجات سامانهٔ صیّاد ملاک عمل است؛ حتّی اگر چک به وسیلهٔ پشت‌نویسی رفع ابهام نشده باشد. به عبارت دیگر پشت‌نویسی نکردن چکی که دارای خط خوردگی است، ضرری به اصل آن وارد نمی‌کند. امّا اگر چک دارای خط خوردگی باشد و پشت نویسی نشده باشد و چک صیّاد هم نباشد (درنتیجه، در سامانهٔ صیّاد ثبت نشده باشد)، بانک از پرداخت وجه آن خودداری می‌کند.

➢ **سؤال: اگر بدون خط‌خوردگی بر روی چک، مندرجات روی چک و ظهر چک مغایرت داشته باشد تکلیف چیست؟ به عنوان مثال بر روی چک، حسن امّا در ظهر چک، صادق به عنوان دارندهٔ چک معرفی شود؛ یا آنکه بر روی چک مبلغ صد میلیون تومان و در ظهر چک مبلغ دویست میلیون تومان درج شده باشد.**

o **جواب:** با دو حالت مواجه هستیم:

۱. اگر چک در سامانهٔ صیّاد درج شده باشد: مندرجات سامانه، مانند نام دارنده یا مبلغ مندرج در سامانه، ملاک عمل است.
۲. اگر چک صیّادی نباشد و درنتیجه در سامانهٔ صیّاد درج نشده باشد: بانک به علت مغایرت مندرجات باید از پرداخت وجه چک خودداری کند؛ مگر آنکه اختلاف در مبلغ باشد که طبق اصل عدم زیاده می‌توان در صورت رضایت دارندهٔ چک، مبلغ کمتر را ملاک قرار داد و بانک همان مبلغ کمتر را به او بپردازد. در غیر این صورت دادگاه با

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digiboook.ir

➢ **سؤال: آیا می‌توان چکی را در سامانهٔ صیّاد در وجه بیش از یک نفر صادر کرد؟**

o **جواب:** بله، در این صورت در سامانهٔ فعلی صیّاد اگر یکی از آنها نیز چک را تأیید و قبول کند، صدور چک کامل می‌شود؛ اما برای انتقال چنین چکی باید همهٔ دارندگان، چک را در سامانه مورد انتقال قرار دهند تا انتقال تجاری صورت پذیرد و انتقال سهم یکی از ایشان در سامانه مقدور نیست.

➢ **سؤال: در صورت مغایرت مندرجات چک و سامانهٔ صیّاد، تکلیف بانک و دارندهٔ چک چیست؟**

o **جواب:** بانک، مندرجات سامانهٔ صیّاد را ملاک قرار می‌دهد. بنابراین باید مطابق با مبلغ مندرج در سامانه و تاریخ مندرج در سامانه وجه چک را بپردازد. اگر مبلغ روی چک از مبلغ مندرج در سامانه بیشتر باشد و دارندهٔ چک مدّعی آن مبلغ بیشتر باشد یا سررسید مندرج در چک از سررسید مندرج در سامانه زودتر باشد و دارندهٔ چک مدّعی آن سررسید زودتر باشد باید ادّعای خود را با طرح دعوی در دادگاه اثبات نماید.

➢ **سؤال: در صورت وجود خط خوردگی بر روی چک تکلیف چیست؟**

o **جواب:** همان مندرجات سامانهٔ صیّاد ملاک عمل است؛ حتّی اگر چک به وسیلهٔ پشت‌نویسی رفع ابهام نشده باشد. به عبارت دیگر پشت‌نویسی نکردن چکی که دارای خط خوردگی است، ضرری به اصل آن وارد نمی‌کند. امّا اگر چک دارای خط خوردگی باشد و پشت نویسی نشده باشد و چک صیّاد هم نباشد (درنتیجه، در سامانهٔ صیّاد ثبت نشده باشد)، بانک از پرداخت وجه آن خودداری می‌کند.

➢ **سؤال: اگر بدون خط‌خوردگی بر روی چک، مندرجات روی چک و ظهر چک مغایرت داشته باشد تکلیف چیست؟ به عنوان مثال بر روی چک، حسن امّا در ظهر چک، صادق به عنوان دارندهٔ چک معرفی شود؛ یا آنکه بر روی چک مبلغ صد میلیون تومان و در ظهر چک مبلغ دویست میلیون تومان درج شده باشد.**

o **جواب:** با دو حالت مواجه هستیم:

۱. اگر چک در سامانهٔ صیّاد درج شده باشد: مندرجات سامانه، مانند نام دارنده یا مبلغ مندرج در سامانه، ملاک عمل است.
۲. اگر چک صیّادی نباشد و درنتیجه در سامانهٔ صیّاد درج نشده باشد: بانک به علت مغایرت مندرجات باید از پرداخت وجه چک خودداری کند؛ مگر آنکه اختلاف در مبلغ باشد که طبق اصل عدم زیاده می‌توان در صورت رضایت دارندهٔ چک، مبلغ کمتر را ملاک قرار داد و بانک همان مبلغ کمتر را به او بپردازد. در غیر این صورت دادگاه با

Digibook

برای خرید آنلاین وارد دی جی بوک شوید
www.digibook.ir

در ظهر چک به عنوان ضامن بوده و تلقی به ظهرنویسی نیاز به دلیل و تصریح می باشد که ارائه نگردیده است. دعوی را محمول بر صحّت تشخیص و با احراز مدیونیت خواندگان و استصحاب بقای دین مستنداً به مواد ۲۴۹ و ۳۱۰ قانون تجارت و ماده ۱۹ قانون اصلاحی چک مصوّب ۱۳۷۲ و مواد ۱۹۸ و ۵۱۹ و ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی خواندگان را متضامنا به پرداخت مبلغ ۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت اصل خواسته و مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال تمام بابت هزینه دادرسی و پرداخت حق الوکاله وکیل طبق تعرفه قانونی و نیز خسارات تاخیر تادیه از تاریخ سررسید چک لغایت وصول بر مبنای نرخ تورّم بانک مرکزی که توسّط اجرای احکام احتساب و در حق خواهان وصول و ایصال گردد محکوم می نماید. رأی صادره حضوری بوده و ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی در محاکم تجدیدنظر استان تهران می باشد.

رئیس شعبه ۱۱۰ دادگاه عمومی حقوقی تهران - حیدری

رأی تجدیدنظر

در خصوص تجدیدنظرخواهی آقای ک.ق. به طرفیت آقای ب.الف به شرح دادخواست تجدیدنظر نسبت به دادنامه شماره ۸۰۵ مورّخ ۱۳۹۱/۸/۲۹ صادره در پرونده کلاسه شعبه ۱۱۰ دادگاه عمومی (حقوقی) تهران که متضمن صدور حکم بر محکومیت خواندگان متضامناً به پرداخت مبلغ ۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه یک فقره چک به شماره ۲۶۰۶۱۸- ۱۳۸۹/۸/۱۵ عهده بانک تجارت شعبه... بابت اصل خواسته و مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت هزینه دادرسی و پرداخت حق الوکاله وکیل طبق تعرفه و نیز خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ سررسید چک لغایت وصول بر مبنای نرخ تورّم اعلامی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در حق خواهان می باشد. با عنایت به جمیع محتویات پرونده، دادنامه بدوی مطابق با موازین قانونیو با رعایت اصول دادرسی صادر گردیده و اعتراض موجّه و ایراد مؤثّری که موجبات نقض و بی اعتباری آن را فراهم آورد در این مرحله از دادرسی به عمل نیامده و موضوع تجدیدنظرخواهی با هیچ یک از جهات مندرج در ماده ۳۴۸ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی مطابقت ندارد، لذا ضمن رد تجدیدنظرخواهی به استناد مقرّرات ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مارالذکر دادنامه تجدیدنظرخواسته را عیناً تأیید و استوار می نماید. رأی صادره قطعی است.

مستشاران شعبه ۳۳ دادگاه تجدیدنظر استان تهران

خیری – فهیمی گیلانی

رویهٔ قضایی مبنی بر اینکه صرف امضا ظهر چک، عرفاً، ظهور در ضمانت دارد؛ لذا مواعد و شرایط مذکور در مواد ۳۱۵ و ۲۸۶ قانون تجارت از جمله مواعد مربوطه، در مورد دعوی علیه ضامن جاری نیست.[1]

دادنامه تجدیدنظر: ۹۲۰۹۹۷۰۲۲۱۳۰۰۲۸۶ مورّخ: ۱۳۹۲/۳/۷

رأی بدوی

در خصوص دعوی خواهان خانم م.غ. با وکالت آقای م.ن به طرفیت خواندگان ۱- ش. ۲- ع. هر دو ک. به خواسته محکومیت تضامنی خواندگان به پرداخت مبلغ یکصد و دوازده میلیون ریال بابت یک فقره چک به

۱ مجموعه آرای قضایی دادگاه‌های تجدیدنظر استان تهران (حقوقی)، فروردین، اردیبهشت و خرداد ۱۳۹۲، صص ۲۵۸ و ۲۵۹

Digibook